

Kommunstyrelsens förvaltning

Ulrika Adolfsson mark- och exploateringsingenjör
ulrika.adolfsson@bjuv.se

Yttrande över remiss Koordinatbestämda fastighetsgränser SOU 2025:08

Sammanfattning av ärendet

Kommunen har fått en remiss över Koordinatbestämda fastigheter SOU 2025:80. Statens offentliga utredningar har tagit fram ett förslag till föreskrifter för koordinatbestämda fastighetsgränser. Föreskrifterna innehåller regler om hur digitala koordinatbestämda fastighetsgränser ska definieras och bestämmas för att vara de juridiskt bindande vid fastighetsbildning vilket på sikt ersätter nuvarande fysiskt juridiskt bindande gränser som bildats vid tidigare förrättningar. Förslaget innebär ändringar i Fastighetsbildningslagen och Jordabalken och utredningens huvudsyfte är

” Att införa ett system med koordinatbestämda fastighetsgränser är, enligt direktiven, att genom förbättrad tillgång till korrekt digital information om fastighetsgränser stärka rättssäkerheten och öka effektiviteten vid fastighetsbildning, exploatering och andra verksamheter kopplade till fastigheter.” *Sida 18 SOU 2025:80*

Förslaget innebär att rättsverkande koordinater ska bestämma fastighetsgränsens sträckning. Enligt utredningen bör det även införas ett krav på koordinatbestämning vid detaljplanering som innebär att samtliga fastighetsgränser då ska koordinatbestämmas när grundkartan upprättas till detaljplanen.

Förslagen är tänkt att träda i kraft den 1 januari 2029.

Synpunkter

Kommunen anser sammanfattningsvis:

- Att förslaget om att särskilda koordinatbestämmelser i samband med upprättande av grundkarta vid planläggning bör ses över då detta innebär stora kostnader för kommunerna - varav en finansieringsmodell bör tas fram eller att detta krav borttages ur förslaget i sin helhet.
Då ett planområde kan komma att ändras under ett ärendes gång innebär detta att kommunen måste göra om grundkartan om området skulle behövas utökas varav ytterligare kostnader uppstår för kommunen eller den enskilda fastighetsägaren. Vi anser inte att det är rimligt att kommunens arbete med detaljplaner blir dyrare och svårare att genomföra då det enligt förslaget är sagt att kostnaden ska fördelas mellan sökande och berörda fastighetsägare efter vad som anses skäligt. Detta förslag innebär i praktiken att all kostnad kommer att läggas på kommunen.

- Att det nuvarande förslaget med de särskilda koordinatbestämmelserna i samband med detaljplan kan komma att förlänga den tid det tar för kommunen att ta fram en ny detaljplan. För att säkerhetsställa att en begäran om koordinatbestämelse i samband med framtagande av grundkarta till detaljplan måste lantmäteriet kunna prioritera och handlägga dessa ärenden skyndsamt om det lagda förslaget kommer att genomföras.
- Förslaget innebär även merarbete avseende gränsvisningar för kommunens mätningssingenjör. En annan fråga som dyker upp är vilka som ska ha behörighet att utföra dessa gränsvisningar för att en gjord utsättning av befintliga gränser ska vara juridiskt bindande om det skulle uppkomma en kommande tvist.
- Att de tekniska förutsättningarna för analog utsättning måste finnas kvar. Det är viktigt att säkerställa detta, särskilt eftersom vissa områden på landsbygden saknar utbyggda stomnät. Förutom brist på stomnät är många polygonnät dåligt underhållna och håller idag en bristande kvalitet varav det kan bli svårt att kunna återskapa de digitala koordinatgränserna om inte GNSS tekniken finns tillgänglig eller är tillförlitlig. Med tanke på rådande säkerhetsläge är det tveksamt att göra oss beroende enbart av digitala koordinater.
- Att vi under långt tid framöver kommer att ha två parallella system om koordinatbestämda fastighetsgränser införs. Båda kommer ju vara juridiskt bindande var för sig och ha rättsverkan eftersom koordinater först ska ges företräde framför de fysiska gränsmärkena efter ett beslut av myndigheten. Det innebär att lantmäteriet i framtiden kommer få att avgöra vid varje enskild förrättning om det är koordinater eller gränsmärken som kommer att gälla för en specifik gräns, vilket i praktiken innebär att det i framtiden även kommer att finnas kvar fysiska gränsmärken enligt det nuvarande systemet.
- Kommunen förespråkar att man enbart inför koordinatbestämda fastighetsgränser vid skapandet av nya eller vid bestämning av oklara gränser, dvs. i situationer då en gräns av något annat skäl behöver bestämmas.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, Ulrika Adolfsson 2026-01-28

Remiss - Koordinatbestämda fastighetsgränser SOU 2025:80

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

Kommunstyrelsens förvaltning föreslår kommunstyrelsens arbetsutskott besluta att anta föreliggande yttrande samt översända detta till Regeringskansliet.

Agneta Fristedt
Tf kommundirektör

Beslutet ska skickas till

remissvar@regeringskansliet.se diarienummer Ju2025/01509

Mark- och exploateringsingenjör

Samhällsbyggnadschef

Bygg- och miljönämnden

Diariet